

30.11.2004
DNRO 63/043/2004

Yliasiames Esko Aho
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto

ASIA: Luovuusstrategiatyön toimeksianto

Pääministeri Matti Vanhasen hallituksen ohjelmassa todetaan, että laaditaan koko maata koskeva luovuusstrategia. Tämän johdosta opetusministeriö on päättänyt käynnistää luovuusstrategiatyön seuraavalla toimeksiannolla:

Hallitusohjelmassa tarkoitetun koko maata koskevan luovuusstrategiatyön tavoitteena on:

- kiinnittää yhteiskunnan eri toimijoiden huomio luovuuden kasvavaan merkitykseen yksilöiden, yhteisöjen ja koko yhteiskunnan hyvinvoinnissa ja menestyksessä
- lisätä eri toimin edellytyksiä luovuuteen liittyvien yksilöllisten ja yhteisöllisten voimavarojen käytölle sekä
- etsiä tasapainoa luovuuteen liittyvien yhteiskunnan kehittämismahdollisuuksien ja kasvavien kilpailu- ja tehokkuusvaatimusten välillä.

Luovuusstrategiatyössä tulee hyödyntää ja tukea olemassa olevia luovuuden edistämiseen tähtäviä hankkeita tai prosesseja, tehdä uusia aloitteita tai käynnistää uusia prosesseja, joilla mahdollistetaan luovuuden parempi toteutuminen elämän ja yhteiskunnan eri alueilla sekä valmistella strategia luovuuden edistämiseksi Suomessa.

Luovuusstrategiatyötä ohjaava visio on itseään luovasti toteuttavien yksilöiden, innostavien, kannustavien ja tukevien yhteisöjen sekä luovuudesta menestystä ammentavien yritysten Suomi.

Luovuusstrategiatyö toteutetaan 1.1.2005 - 31.10.2006 välisenä aikana. Strategiatyö koostuu kolmesta osiosta: Luova ihminen, Luovat ympäristöt ja Luova talous seuraavien niitä koskevien toimeksiantojen mukaisesti:

-Luova ihminen -osiossa tarkastellaan luovuutta ihmisen lajiominaisuutena, itsensä toteuttamisena, ajattelu- ja toimintatapoina, arkielämässä vaikuttavana yksilöllisenä ja yhteisöllisenä tekijänä, ammatillisena ominaisuutena ja työyhteisöjen voimavarana. Tässä osiossa tarkastellaan myös kasvatuksen ja koulutuksen roolia luovuuden edistämisessä.

-Luovat ympäristöt -osiossa tarkastellaan luovuuden toteutumisen toimintaympäristöehtoja, kuten suomalaista mentaali- ja muuta traditiota ja kulttuurin tilaa, luovuuden toteuttamiselle suotuisia tai haitallisia elin- ja toimintaympäristöjä sekä niitä henkisiä, rakenteellisia tai muita tekijöitä, jotka estävät tai edistävät luovuuden toteuttamista. Tässä osiossa tarkastellaan myös sosiaalis-

ten innovaatioiden tuottamista sekä nykyistä suvaitsevaisemman arvo- ja asenneilmaston sekä monikulttuurisuuden edistämistä strategiatyön kokonaisuudessa.

-Luova talous -osiossa tarkastellaan luovaa taloutta innovaatiopolitiikan ytimenä ja Suomen kansainvälistä kilpailukykyä parantavana toimialana sekä sen osana kulttuuriosaamisen ja kulttuuriviennin edistämistä. Kulttuuriviennin edistämisessä otetaan huomioon toukokuussa 2004 valmistuneen Kulttuurivientiselvityksen ehdotukset jatkotoimenpiteistä.

Kunkin osion toteuttamista varten perustetaan työryhmät. Työryhmien tehtävänä on pohjustaa luovuusstrategian laatimista oman toimeksiantonsa pohjalta ja edistää muutoin osaltaan luovuusstrategiatyön tavoitteita. Eri osioita varten perustettavat työryhmät päättävät omista toimintatavoistaan kokonaisstrategian puitteissa. Työryhmien puheenjohtajat ja erikseen nimettävät muut edustajat muodostavat *yhteistyöryhmän*, jossa käsitellään strategiatyön kokonaisuutta. Yhteistyöryhmä vastaa luovuusstrategian laadinnasta. Työn organisoinnissa ja toteuttamisen tavoissa työryhmien toivotaan mahdollisuuksien mukaan toteuttavan niitä sykkivän organisoitumisen, verkostoitumisen ja yhteishallinnan periaatteita, jotka mainitaan luovuusstrategian valmistelutyöryhmän ehdotuksissa (opetusministeriön julkaisuja 2004:4).

Yhteistyöryhmän puheenjohtajaksi ministeriö on kutsunut Teidät ja varapuheenjohtajaksi puheenjohtaja Kalevi Kivistön Suomen Punaisesta Rististä. Työryhmien kokoonpanot liitteenä.

Työryhmäkulut maksetaan määrärahasta 29.01.21.

Kulttuuriministeri

Tanja Karpela

Johtaja

Rauno Anttila

TIEDOKSI:

Työryhmien jäsenet ja sihteerit

OPM:n talousyksikkö

OPM:n sisäinen ja ulkoinen tiedotus

OPM hankerekisteri

Luovuusstrategiatyöryhmien jäsenet

Yhteistyöryhmä

Esko Aho, yliasiamies, SITRA, *puheenjohtaja*
 Kalevi Kivistö, puheenjohtaja, Suomen Punainen Risti, *varapuheenjohtaja*
 Tuula Arkio (luova talous -työryhmän puheenjohtaja)
 Aila Paloniemi (luova ihminen työryhmän puheenjohtaja)
 Pekka Sauri (luovat ympäristöt -työryhmän puheenjohtaja)
 Markku Linna, kansliapäällikkö, opetusministeriö
 Markku Wallin, kansliapäällikkö, työministeriö
 Erkki Virtanen, kansliapäällikkö, kaupp- ja teollisuusministeriö
 Anne Brunila, ylijohdaja, valtiovarainministeriö
 Riitta Kaivosoja, ylijohdaja, opetusministeriö
 Pirjo Honkasalo, taiteilijaprofessori
 Anita Mikkonen, maakuntajohtaja Keski-Suomen liitto
 Ritva Siikala, ohjaaja, toiminnanjohtaja/Kassandra ry
 Kari Uusikylä, professori, Helsingin yliopisto
 Tapio Varmola, rehtori, Seinäjoen ammattikorkeakoulu
 Hannele Koivunen, kulttuuriasianneuvos, opetusministeriö, *sihteeri*
 Esa Pirnes, erikoissuunnittelija, opetusministeriö, *sihteeri*

Luova ihminen -työryhmä

Aila Paloniemi, kansanedustaja, *puheenjohtaja*
 Sinikka Haapanen, kulttuurisuunnittelija, Helsingin kaupunki/Nuorisiasiankeskus
 Sari Kaasinen, muusikko, musiikkikasvattaja
 Taavi Kassila, elokuvaohjaaja, kirjailija
 Marjukka Karttunen, kansanedustaja
 Jorma Kauppinen, opetusneuvos, Opetushallitus
 Soili Keskinen, professori, Turun yliopisto
 Erkki Kuisma, fellow, Nokia Oyj
 Reijo Miettinen, työelämä tutkimuksen professori, Helsingin yliopisto
 Kiti Müller, tutkimusylilääkäri, Työterveyslaitos
 Juhani Suortti, professori, Oulun yliopisto/Kajaanin opettajankoulutusyksikkö
 Risto Ruohonen, neuvotteleva virkamies, opetusministeriö
 Hannu Saha, Taiteen keskustoimikunnan puheenjohtaja
 Mika Tammilehto, ylitarkastaja, opetusministeriö
 Anna Tulusto, toimittaja
 Esa Pirnes, erikoissuunnittelija, opetusministeriö, *sihteeri*
 Anna Kanerva, suunnittelija, Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätö, *sihteeri*

Luovat ympäristöt -työryhmä

Pekka Sauri, apulaiskaupunginjohtaja, Helsingin kaupunki, *puheenjohtaja*
 Janne Antikainen, erikoistutkija, sisäasiainministeriö
 Marjatta Bardy, tutkimusprofessori, STAKES
 Mikko Cortés-Téllez, suunnittelija, opetusministeriö
 Mustafa Gürler, kulttuurituottaja, kulttuuriasiainkeskus Caisa
 Vertti Kivi, sisustusarkkitehti, dSign Vertti Kivi & Co
 Hilikka Lydén, projektikoordinaattori, SETA
 Mikaela Nylander, kansanedustaja
 Eero Ojanen, filosofi, vs. toiminnanjohtaja, Kriittinen korkeakoulu
 Sirpa Pietikäinen, puheenjohtaja, YK-liitto
 Iiona Silenti, läänintaiteilija, Uudenmaan taidetoimikunta
 Markku Sotarauta, professori, alueellisen kehittämisen tutkimusyksikkö, Tampereen yliopisto
 Ditte Stürmer, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto
 Jouni J. Särkijärvi, ylijohtaja, ympäristöministeriö
 Marja Tuominen, kulttuurihistorian professori, Lapin yliopisto
 Pia Viitanen, kansanedustaja
 Pirkko Liisi Kuhmonen, ylitarkastaja, opetusministeriö, *sihteeri*
 Esa Pirnes, erikoissuunnittelija, opetusministeriö, *sihteeri*

Luova talous -työryhmä

Tuula Arkio, ylijohtaja Valtion taidemuseo, *puheenjohtaja*
 Krister Ahlström, puheenjohtaja, Creative Finland ry
 Iris Autio, tuottaja, Tero Saarinen Co
 Mertzi Bergman, konsultti-valmentaja, Inno-Tiimi Oy
 Tarja Cronberg, kansanedustaja
 Antti Hautamäki, johtaja, SITRA
 Seppo Kangaspunta, projektipäällikkö, kauppa- ja teollisuusministeriö
 Sakari Karjalainen, johtaja, opetusministeriö
 Hannele Koivunen, kulttuuriasiainneuvos, opetusministeriö
 Ritva Mitchell, tutkimusjohtaja, Kulttuuripoliittisen tutkimuksen edistämissäätiö
 Yrjö Neuvo, tutkimusjohtaja, Nokia Oyj
 Hannele Pohjola, johtava asiantuntija, Elinkeinoelämän keskusliitto
 Matti Salmenperä, johtaja, työministeriö
 Minna Sirnö, kansanedustaja
 Yrjö Sotamaa, rehtori, Taideteollinen korkeakoulu
 Markku Wilenius, professori, Tulevaisuudentutkimuskeskus, Turun kauppa-
 korkeakoulu
 Kimmo Aulake, erityisasiantuntija, opetusministeriö, *sihteeri*
 Veikko Kunnas, kulttuuriasiainneuvos, opetusministeriö, *sihteeri*